

جلوه های ریاضیات

»

اشعار احمد شاملو و نزار قبانی

www.ketab.ir

دکتر معصومه صادقی

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی گرمسار)

شیما صادقی بنیسی

سرشناسه	: صادقی، معصومه، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: جلوه‌های رمانتیک در اشعار احمد شاملو و نزار قبانی / معصومه صادقی، شیما صادقی بنیس.
مشخصات نشر	: تهران: طراوت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۳ص.
شابک	: ۱۲۰۰۰ریال 978-600-6530-48-2 :
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه:ص:۱۹۹.
موضوع	: شاملو، احمد، ۱۳۰۴ - ۱۳۷۹ -- نقد و تفسیر
موضوع	: Shamlu, Ahmad -- Criticism and interpretation
موضوع	: قبانی، نزار، ۱۹۲۳ - ۱۹۹۸م -- نقد و تفسیر
موضوع	: Qabbani, Nizar -- Criticism and interpretation
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- 20th century -- History and criticism
موضوع	: شعر عربی -- قرن ۲۰م -- تاریخ و نقد
موضوع	: Arabic poetry -- 20th century -- History and criticism
موضوع	: رمانتیسم
موضوع	: Romanticism
شناسه افزوده	: صادقی بنیس، شیما، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵۸۶ ی ۸۵۱۱۱ PIP
رده بندی دیویی	: ۹۱۸۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۷۹۳۰۷

جلوه های رمانتیک در اشعار احمد شاملو و نزار قبانی

دکتر معصومه صادقی / شیما صادقی بنیس

نشر طراوت

تاریخ و نوبت چاپ: اوّل ۹۵	سمارگان: ۵۰۰ جلد
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۳۰-۴۸-۲	قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
صفحه آرا: مطهره ربیعی	

مرکز پخش: تهران، م بهارستان، خ مجاهدین اسلام، جنب مسجد شفا، کوچه

شهید کشمشی، شماره ۱۴

فکس: ۷۷۵۳۶۴۵۶

تلفن: ۷۷۶۵۱۴۱۲

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
فصل اول: بررسی مکتب رمانتیسم و جایگاه آن در ادبیات ایران و عرب.....	۹
رمانتیسم.....	۱۱
سرچشمه و خاستگاه رمانتیسم.....	۱۳
سیر تاریخی و ادبی رمانتیسم.....	۱۴
ارزیابی مکتب رمانتیسم.....	۱۶
اصول و مؤلف‌های مکتب رمانتیسم.....	۱۷
رمانتیسم در ادبیات ایران.....	۲۲
رمانتیسم در ادبیات عرب.....	۲۴
فصل دوم: اوضاع سیاسی، اجتماعی و ادبی ایران و عرب در دوره معاصر.....	۲۷
گفتار اول: اوضاع سیاسی، اجتماعی و ادبی ایران در دوره معاصر.....	۲۸
دوره اول از ۱۳۰۴ تا شهریور ۱۳۲۰.....	۲۸
جریان‌های ادبی در دوره اول عصر نیمایی.....	۲۹
دوره دوم از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲.....	۲۹
جریان‌های ادبی در دوره دوم عصر نیمایی.....	۳۱
دوره سوم از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا ۱۵ خرداد ۱۳۴۲.....	۳۲
جریان‌های مهم شعر نیمایی در دوره سوم.....	۳۳
دوره چهارم از ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ تا بهمن ۱۳۵۷.....	۳۴
دستاوردهای ادبی دوره چهارم.....	۳۴
گفتار دوم: اوضاع سیاسی، اجتماعی و ادبی عرب در دوره معاصر.....	۳۵
وضعیت ادبی عرب پس از جنگ جهانی دوم.....	۳۷
مهم‌ترین رخداد سیاسی در جهان عرب.....	۳۸
فصل سوم: بررسی احوال و آثار احمد شاملو و نزار قبانی.....	۴۱
گفتار اول: احمد شاملو.....	۴۳
زندگی احمد شاملو.....	۴۳

۴۸.....	آثار.....
۵۱.....	شخصیت و ماهیت.....
۵۲.....	سبک شعری و محتوای آثار.....
۵۷.....	گفتار دوم: نزار قبانی.....
۵۷.....	زندگی نزار قبانی.....
۶۰.....	آثار.....
۶۱.....	شخصیت و ماهیت.....
۷۲.....	سبک شعری و محتوای آثار.....
۷۷.....	فصل چهارم: بررسی تطبیقی جلوه‌های رمانتیک در اشعار احمد شاملو و نزار قبانی.....
۷۸.....	مؤلفه‌های رمانتیک در اشعار شاملو و قبانی.....
۷۸.....	عشق.....
۱۰۳.....	✓ عشق به مادر.....
۱۰۸.....	✓ عشق به مردم.....
۱۱۲.....	✓ عشق به وطن.....
۱۱۷.....	زن.....
۱۴۰.....	اومانیسم (انسان‌گرایی).....
۱۵۰.....	تخیل.....
۱۵۴.....	هیجان و احساس.....
۱۶۱.....	آزادی.....
۱۶۵.....	شخصیت و فردگرایی.....
۱۶۹.....	بازگشت به طبیعت.....
۱۷۴.....	سیر و سیاحت (سفر).....
۱۷۹.....	آرمان‌گرایی.....
۱۸۱.....	مرگ‌اندیشی.....
۱۹۶.....	سخن آخر.....
۱۹۹.....	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار

رمانتیسم جنبش ادبی و هنری است که در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم در کشورهای انگلیس، فرانسه، آلمان و اروپا پدیدار شد. این مکتب بر جنبه‌های گوناگون زندگی تأثیر گذاشت و نه تنها در ادبیات بلکه بر افکار، عقاید و ایده‌های اجتماعی و سیاسی نیز تأثیر گذار بود. تحولات عظیم در سراسر جهان همچون وقوع جنگ‌های جهانی، صنعتی شدن جوامع، گذر از عصر رنسانس و... شاعران و نویسندگان مناطق مختلف جهان را به نوشتن و سرودن داستان‌ها و اشعار رمانتیک واداشت.

رمانتیسم دارای اصول و مؤلفه‌هایی است که آن‌ها عبارتند از: عشق، زن، بازگشت به طبیعت، تخیل، هجران و احساس، آرمان‌گرایی، انسان‌گرایی و فردگرایی، سفر، مرگ‌اندیشی و...

در ادبیات ایران واژه رمانتیک غالباً تداعی‌کننده ادبیات غنایی بوده است. در ادبیات غنایی نیز معمولاً شکل رمانس غالب بود و منظور از آن ادبیاتی است که در آن غلبه بر احساس، تخیل و عاطفه است.

در ادبیات عرب رمانتیک سبب به وجود آمدن جریان تازه‌ای می‌شود که نظام قصیده‌سرایی را دگرگون می‌کند.

احمد شاملو (شاعر ایرانی) و نزار قبانی (شاعر عربی) از جمله شاعرانی هستند که رمانتیسم در اشعارشان نمود فراوان دارد.

احمد شاملو شاعری است که به انسان و جهان پیرامون خود رویکردی خاص دارد. او به عشق توجه خاصی داشته و برای زن ارزش بسیاری قائل است. نزار قبانی نیز در آثار خود بسیار به این دو موضوع پرداخته و با سرودن اشعاری در رابطه با عشق و زن دریچه‌ای جدید در دنیای عرب گشوده است.

این پژوهش در چهار فصل تدوین شده است:

فصل اول: در این فصل به بررسی مکتب رمانتیسم، سیر تاریخی و ادبی آن و اصول و مؤلفه‌های این مکتب ادبی پرداخته شده و رمانتیسم در ادبیات ایران و عرب مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل دوم: این فصل به بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و ادبی عصر احمد شاملو و نزار قبانی اختصاص یافته است.

فصل سوم: در این فصل با نگاهی گذرا به زندگی شخصی و ادبی این دو شاعر، آثار و جایگاه شعری آنان مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل چهارم: در این فصل به بررسی مؤلفه‌های رمانتیسم در اشعار احمد شاملو و نزار قبانی پرداخته هر یک از مؤلفه‌های این مکتب به صورت تطبیقی در شعر دو شاعر نقد و تحلیل شده است.

از مشکلات اساسی در این پژوهش کمبود منابع ترجمه شده در اشعار عربی بود، بدین منظور برخی از اشعار نزار قبانی ترجمه شد. در ترجمه‌های موجود نیز گاه تفاوت‌هایی در ترجمه‌های مختلف مشاهده می‌گردید که موجب می‌شد درک کامل و درستی از متن عربی صورت نگیرد.

امید آن که پژوهش حاضر مورد توجه خوانندگان عزیز قرار گیرد و راهگشای آنان در آشنایی با مکتب رمانتیسم و مؤلفه‌های آن در اشعار این دو شاعر معاصر ایران و عرب باشد.